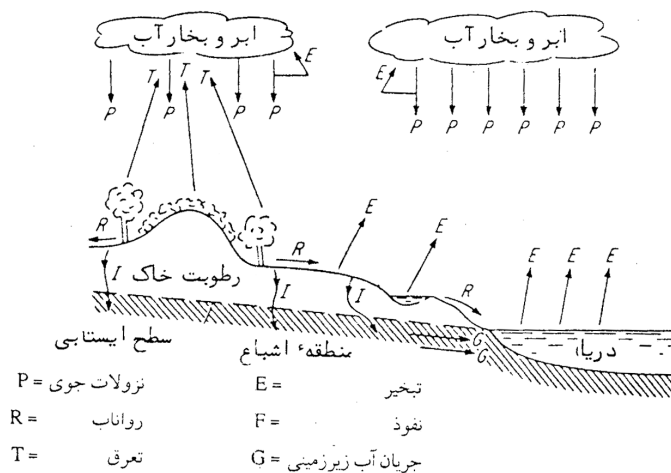

Je suis Darcy

De aanslag op de redactie van het Franse satirische weekblad Charlie Hebdo bracht naast een golf van afschuw ook een discussie teweeg over vrijheid van meningsuiting en fatsoen. In het bijzonder gaat deze discussie over meningen die vrij en met humor worden geuit in beeldtaal, zoals in cartoons en strips. Humor wordt door vrijwel ieder weldenkend mens belangrijk gevonden. Humor relativiseert, humor haalt de druk van de ketel, kortom, humor is het glijmiddel van de samenleving. Bovendien biedt humor bescherming tegen volksziektes zoals narcisme. Kunstenaars houden zowel heersers als meelopers al eeuwenlang een lachspiegel voor met afbeeldingen. Dat werd en wordt hen vaak niet in dank afgenomen. De geschiedenis leert echter keer op keer dat deze kunstenaars een scherp oog hadden voor het menselijk tekort. Dat wisten zij vervolgens op meesterlijke wijze uit te vergroten, tot vermaak van vele generaties. De kunstenaars kregen gelijk, vooral achteraf.

Cartoons en striptekeningen spelen sinds kort een belangrijke rol in mijn werk. Ze helpen mij om op vrijdagochtend om 8.30 u eerstejaarsstudenten te motiveren voor een verplicht practicum statistiek. Dankzij Google kan ik kiezen uit een grote hoeveelheid "comics" over statistiek. Ze laten zien dat je aan statistiek plezier kunt beleven, en laten soms heel helder de essentie zien van een statistische methode. Inmiddels heb ik veel genoten van statistische cartoons en striptekeningen, een genot dat ik ook hydrologen toewens. Dus heb ik met Google gezocht op "hydrology comic". De eerste figuur die naar boven kwam was een hydrologische dwarsdoorsnede, toegelicht in een voor mij onbegrijpelijk schrift:

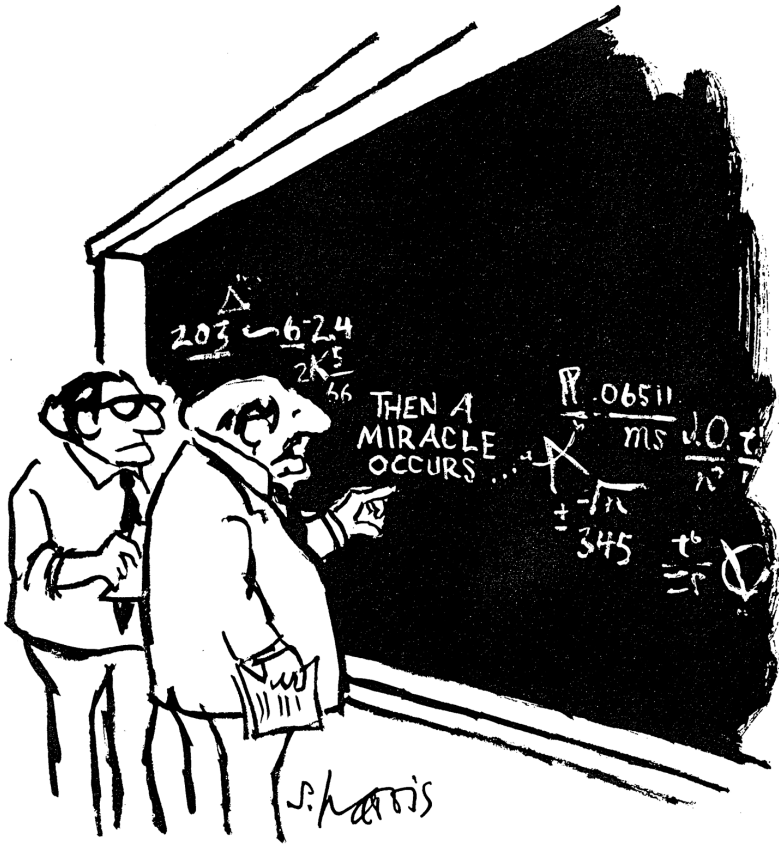

شکل ۱-۱ چرخه آب و اجزای تشکیل دهنده آن در طبیعت

Een collega die het Arabisch beheerst concludeerde dat het hier om Farsi moet gaan en dat derhalve deze “comic” uit Iran afkomstig moet zijn. Nader speurwerk bracht mij op de website van de universiteit van Shiraz. Het plaatje blijkt heel serieus te zijn, en hoewel ik het niet kan lezen weet ik zeker dat hier niets te lachen valt, maar ook dat niemand wordt beledigd. Het toont weliswaar aan dat hydrologen keurige, serieuze mensen zijn, maar hoelang kan dat nog goed gaan als er niet wordt gerelativeerd? Gelukkig, er kwamen meer plaatjes tevoorschijn. Het Nederlandse “Chapter” (sorry, ik moet aan de Hells Angels denken) van de IAH heeft op haar website een aantal groundwater cartoons geplaatst voor vrij gebruik in presentaties (<http://www.hydrology.nl/iahpublications/201-groundwater-cartoons.html>). In het voorbeeld dat ik hier laat zien is een zekere ernst te bespeuren. De leden van het Nederlandse IAH-Chapter zijn dan misschien geen kale mannen met leren jasjes op motorfietsen, maar ze hebben wel oog voor het onrecht in de wereld.

Zeer aanbevelenswaardig zijn de cartoons van Sidney Harris (www.sciencecartoonsplus.com). Hij maakt cartoons voor vele takken van wetenschap, maar – nog – niet voor de hydrologie. “Math” komt echter aardig in de buurt. Als ik die plaatjes zie moet ik ogenblikkelijk denken aan de formules in de serie artikelen van Van den Akker en Olsthoorn over achtergrondverlaging, een serie overigens die schreeuwt om een relativerende cartoon.

"I THINK YOU SHOULD BE MORE EXPLICIT HERE IN STEP TWO."

©ScienceCartoonsPlus.com

Dat onder Nederlandse hydrologen veel valt te relativeren behoeft inmiddels geen betoog. Er dreigt irreversibele verdroging! Het verbaast me dan ook dat Stromingen nog geen vaste rubriek met cartoons of striptekeningen heeft. Neem nu bijvoorbeeld de Kees-Maasprijs die is uitgereikt aan, jawel, Kees Maas! Dat roept toch om een cartoon? Wie durft? Ik ken Kees goed genoeg om zeker te weten dat je met een cartoon niet een hydrologische profeet beledigt. Veel mag, want behalve een prijs staat er ook een doctrine op zijn naam: de Kees-Maasdoctrine. Dankzij deze doctrine kunt u bewijzen, verwerpen, beweren en bestrijden wat u wilt in Stromingen, zolang het maar in het nette blijft, in het Nederlands en in het juiste format, zie de auteursinstructies. De redactie ziet uit naar uw bijdragen!

Martin Knotters